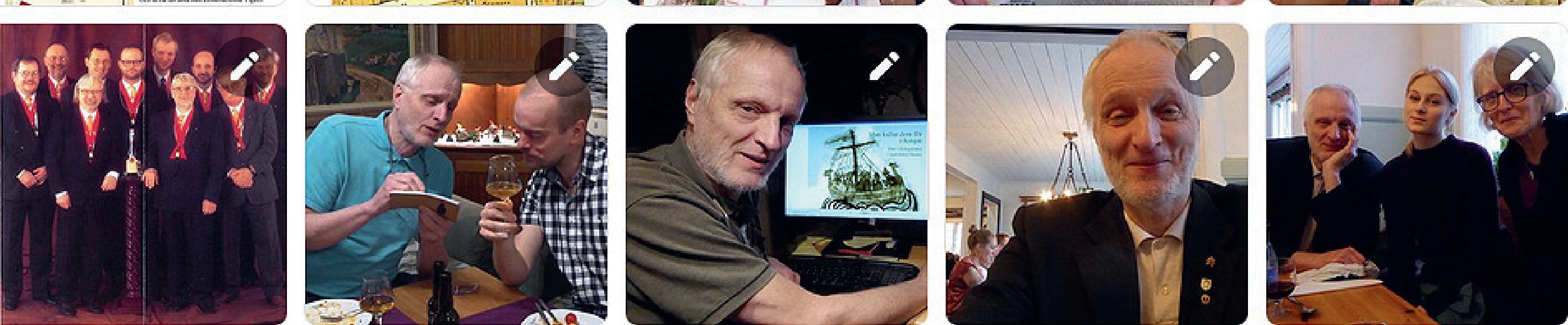

Sven Rosborns inlägg i FaceBook 2016:1

2016-01-02
Är ni intresserad av våra gamla kartor som i detalj visar Sveriges byar sedan 1700-talet har jag gjort ett videoavsnitt om hur man använder sig av denna fantastiska kartskatt och hur man gratis kan studera dessa kartor på sin egen dator. Avsnittets första del berättar kartografins historia och hur de gjorde sina kartor. Från 5:00 in i avsnittet visar jag hur du själv från din dator söker bland lantmäteriets miljontals kartor.
Ni hittar kursavsnittet här:
https://youtu.be/pwqkXUXyk8M

Bygatan

Förklaring till den stora åker- och egendomskartan

NORRE WÅNG
1. Flinterne
2. Sannerna
3. Allmenningsstycket eller Jungfrun
4. Mannaryglen
5. Små Stensbrunnarna
6. Stora Stensbrunnen
7. Brogspjellet
8. Viängen
9. Viängsfallet
10. Bågenötet (Bågenet)
11. Dikesängen
12. Lärckåckrarna
13. Dyngebjer
14. Dikesstycket
15. Vederlagsmark

ÖSTRE WÅNG
16. Krokspjellet
17. Österwångslyckeåckren
18. Korsespjellen
19. Gatugrafverna
a. gatuängen
20. Nywång
21. Hästrygelenäckren
22. Storåckern
23. Sädesten
24. Mellanbyåckren
25. Vederlagsmark

WÄSTRE WÅNG
26. Små Stigsåckren
27. Torkellspjellen (Torrklässpjellet)
28. Stora Stigsåckren
29. Lille Terögeln
30. Store Terrygeln
31. Norra Mastycket (Norra Maängen)
32. Södra Madängen
33. Hördalen
34. Högsåcker
35. Systerbrunn
36. Holmastycket
37. Kalfhagsängen
38. Tunekiärr
39. Gräsbrötet
40. Måsåcker
41. Villgåsen
42. Lilla Dösse
43. Stora Dösse

MOSSEN
44. Norra skiftet
45. Medlerska skiftet
46. Södra skiftet

STRANDÄNGARNA
47. Norra skiftet
48. Södra skiftet

2016-01-08
Passerade Hyllie station och Emporia idag. Ställde mig då frågan hur många som idag känner till hur det gamla bondesamhället fungerade. Där man i dag "shoppar loss" har det i tusen år dragits plogar och andra skörderedskap. Den närliggande Hyllie by bestod av ett trettiotal bondgårdar och varje bonde hade att hålla reda på ett femtiotal olika åker- och ängsstycken. Detta ändrades drastiskt när enskiftet infördes ca 1804-1810. Nedan ser ni min renritade karta över de stora åker- och ängsmarkerna i Hyllie by i slutet av 1700-talet. Varje sådant område var sedan uppdelat i ännu mindre odlingslotter som tillhörde de olika bondgårdarna.
Jag har gjort ett videoinslag om ni vill lära er mer om hur jordbruket fungerade förr i tiden. Den ingår i min släktforskarkurs som finns gratis på Internet. Avsnittet om hur markerna i byarna var uppdelade och vad som menas med enskifte börjar ca 5:30 in i filmen:
https://youtu.be/jqFbid-c9tg

2016-01-12
Mitt intresse för att avslöja vad jorden kanske döljer startade uppenbart tidigt. Nära Husie kyrka år 1955. Då visste jag inte att jag 18 år senare skulle klänga på byggställningar på kyrktornet i bakgrunden och avslöja dess medeltida historia.

2016-01-14
Sommaren 1978 invigdes Södergatan som gågata. I samband med omläggningen hade vi ett antal arkeologiska undersökningar. Jag skrev en artikel om gatans historia för Sydsvenskan den 8 juni:
Ni kan läsa den genom att klicka här:
https://www.academia.edu/20240949

2016-01-23
Åren 1966-1968 gick jag på det anrika Tekniska gymnasiet i Malmö. På det dåtida Tekniska gymnasiet, Teknis, hade man gamla traditioner att leva upp till. Varje år skulle man hålla en parad på morgonen den 1:a maj. Första turen med årets Rundan skulle också göras. Jag fångade några glimtar på den här filmen från år 1967:
https://youtu.be/b3vL9n-jtwE
Varje år hölls också teknisternas festival med tre ingredienser: kapprodd i kanalen mellan Teknis, Käftis och Sjukis (teknister, tandläkarelever, sjuksköterskeelever). Sjukis skulle alltid vinna. Här är en film från 1966 (kanske 1967):
http://youtu.be/-_M-Ovyzld4

2016-01-28
Just hemkommen från Ankarplatsen 1 i Lomma hamn. Mitt föredrag om Lommas och Öresunds äldre historia drog fullt hus, drygt 60 deltagare. Alltid kul att hålla föredrag inför intresserade åhörare med många efterföljande frågor. Fick dessutom lära ut det gamla och ytterst märkliga frisiska ålfiskesättet ”Tattafiske” (”Podderfiske”) som praktiserades i Lödde å in på 1900-talet. När jag tyckte vi skulle testa det en dag kom en klok invändning: ”Men ålfiske är väl numera förbjudet! - Även nattetid!” Attans också, alltid något som ska sätta käppar i hjulet för experimentellt historieutövande.

2016-01-29

Sitter och tittar på storfilmen ”Troja” på TV. Har sett den tidigare men kan konstatera nu liksom då: Vilket dravell! Vilken total historieförfalskning! Att inte storfilmsproducenterna kan göra filmer som i varje fall kommer den dåtida verkligheten nära! Bara landgången när fienden med sina skepp ska angöra stranden framför Troja framkallar råa skratt hos mig. Tusentals enormt stora skepp ses ros in mot land. Direktkopia av Normandie 1944 - men absolut inget som har med trojanska kriget att göra. Så plötsligt ligger dessa tunga skepp långt uppdragna på land. Herreminje, de kunde ju inte ens ha kommit in till stranden pga sitt djupgående. Och staden Troja ska vi inte tala om. En stad i kolossalformat som är rent skrattretande. Måste återgå till filmen och få fortsätta skratta. På sätt och vis kul med en film som lockar till frustrerande skratt men samtidigt är det tragiskt med denna total historielöshet.

2016-02-02

Det blev en sen kväll i går.

Sven-Olle R Olsson och jag var bjudna på Anderslövs anrika gästgivaregård. LRF hade möte och ville höra om Skånska Akademiens satsning att tillsammans med lokala krafter lyfta fram inte minst vikingatiden på Söderslätt.

Nej! - Det blev inget om de allmänna sagornas och verklighetsförvanskningarnas vilda män med fradga i munnen - en bild av vikingatiden som via den ena tv-dokumentären efter den andra numera sprids världen runt. Det handlade istället om Harald Blåtands stormän vilka lade grunden till en mängd kyrkbyar i området utmed skånska sydkusten men som också införde ett helt nytt brukningssystem med plogen som innovation.

Bilden visar den nya informationsskylt som nu i vår kommer att sättas upp vid Tullstorps kyrka. På skylten har vi lagt in QR-koder för alla sevärdheterna. Via mobiltelefonen får man här en direkt uppkoppling till olika artiklar om sevärdheterna på Wikipedia.

Östra Söderslätt och Tullstorps runsten från vikingatiden

Längst bort på kyrkogården står en av Sydskandinaviens vackraste runstenar. På vägen dit hittar du tre skyltar som berättar mer om denna spännande plats historia. Öppna kyrkogrinden och bege dig på en historisk vandring fram till den märkliga stenen.

2016-02-03

Välkomna till en historisk händelse!

Nu på torsdag 4 februari klockan 15.30 kommer vi från Virtuella Historiska Modeller att på Malmö Stadsarkiv överlämna två exemplar av den interaktiva modellen ”Malmö 1692” för framtida fri visning på Malmös stadsarkiv och Malmö museum.

Det är med stor glädje som vi överlämnar denna gåva till Malmö stads innevånare. Det har tagit oss många år att genomföra projektet med tiotusentals arbetstimmar men nu kan man via dator själv gå runt i staden som den såg ut för trehundra år sedan. Projektet har varit ett av Skandinaviens största digitala historieprojekt. Med material hämtat från mestadels Malmö stadsarkiv har under många år ett stort antal duktiga medarbetare varit engagerade i att digitalt bygga upp hela Malmö stad som den såg ut under slutet av 1600-talet.

Efter överlämnandet kommer Sven Rosborn att hålla ett föredrag om den historiska stad som nu på ett helt unikt sätt återuppväckts.

Plats: Malmö stadsarkiv.

Tid: Torsdagen 4 feb 2016 kl. 15.30.

2016-02-19

Ja, jag är världsrekordinnehavare. När man så här som ung pensionär blickar bakåt på sina bedrifter och utmärkelser är det en som sticker ut - min (och andras) utnämnande till världsmästare. Vi klädde fransmännens längdrekord i oavbruten bilputtning under 24 timmar. 6 personer i 1-timmarspass. Totalt ett trettiotal världsmästare. Detta manifesterades givetvis under den stora PANG-kortegen genom Malmö 1967. Observera stavningen på Svenska Sockerbruksaktiebolagets bil - vi var teknister och inga finlirare på svenska skrivspråket.

2016-02-28

Ellstorpsungar! Plöjer mina gamla fotoarkiv. Här ett suddigt foto som min far tagit av mig 1956. Håller på att lära mig konsten att gå på is på riktiga skridskor istället för ”sillarör”. Platsen är den lilla isbana som vi spolade på den stora gräsmattan på Storgården. Vattnet hämtade vi från vår källare till Ellstorpsgatan 3D. Husen i bakgrunden är längan ut mot Sofierogatan. Det blev ett väldigt liv i vår bostadsrättsförening för man menade att vattnet vi använde var så dyrt. Min far stegade då upp på kontoret och la fyrtio kronor på styrelsebordet (det var väldigt mycket pengar på den tiden) med orden: ”Här är betalning med råge för vattnet. Låt ungarna vara!”
Vi spolade sedan några år men plötsligt fick några storhetsvansinne. Med en lång slang från fjärde våningen ledde man vatten ut för att täcka hela den stora gräsmattan med is. Då blev det fart på myndigheterna - gräset kunde ju ta skada (på platsen för vår mindre isbana växte dock gräset frodigt och grönt på somrarna). Jag har för mig att isbanan saltades - vilket definitivt inte var bra för gräset. Därefter var det slut med skridskoåkning på Storgården.

2016-02-29

Lasse Holmqvist gjorde år 1986 4 st entimmarsprogram om Lilla Torg och Malmös historia för Sveriges Television. Jag fick äran att vara historisk rådgivare och granskare. Här en bild av produktionsstaben samlade på Hedmanska gården. I mitten den skicklige producenten KG Gimtell och bakom honom Lasse. Skum figur längst till höger. Lasse var en fantastisk människa att få arbeta med.

2016-02-29

År 1984 kontaktade mig min gamle vän och arbetskollega Per Ragnarson, museichef på Tekniska museet, och bad mig hålla i en studiecirkel om bl.a. Käglinges och Oxies historia. Givetvis sviker man inte en gammal vän. Det blev ett stort antal sammankomster för en bostadsförening i Käglinge.

Trevliga tillställningar med mängder med deltagare. På stolraden längst fram satt alltid gamle Gustaf Pålsson, Oxies verklige legendar och kändis.

Efter att studiecirkeln slutat ville gruppen gå vidare och fick då möjlighet att renovera Gustafs gamla gårdshus i Käglinge och göra den till hembygdsgård. Tänk att en studiecirkel i sin hembygds historia kunde ge en sådan fantastisk effekt! Och så inföll till slut invigningsdagen och Gustav var med. Bara några dagar efter det att han invigt denna, sin älskade släktgård avled den gamle kämpen.

I dag står den vackra gården där – numera som ett skyddat kulturarv - vårdad av en aktiv förening. Varje gång jag kör den gamla landsvägen förbi huset sprider sig ett välbefinnande i kroppen - det finns trots allt personer som fortfarande vågar kämpa för vårt kulturarv. Fotona visar Per Ragnarson och mig – och så givetvis gamle Gustaf. Runstenen är Fosiestenen, fotograferad på sin ursprungliga plats innan man flyttade den. Fotografen är Kjell Wihlborg, en av deltagarna i studiecirkeln.

2016-03-12

Just hemkommen från ett föredrag som jag höll i Köpenhamn om Harald Blåtands ringborgar och hans högst sannolika grav i Polen. Föreningen Dansk-Skansk forening arrangerade det hela och efteråt var det eftersits på restaurang med god mat och mexikansk öl och givetvis sedvanligt gott danskt hygge. En härlig promenad ut till Fredriksberg där föredraget hölls. Söerne är verkligen en imponerande anlagd vattenreservoar för 17-1800-talets Köpenhamn.

Metron utan förare är ett väldigt snabbt fortskaffningsmedel genom staden och identitetskontrollen vid Kastrup och Hyllie gick som en dans.

2016-03-24

År 1985 startade Malmöfestivalen. Vi på museet tyckte att vi skulle vara med och visa upp Malmös medeltidshistoria. En medeltidsmarknad anordnades på Malmö museum och jag skrev en pjäs om kungamötet på slottet år 1524 mellan Frederik I och Gustav Vasa. Folkteater spelade den ett flertal gånger i Riddarsalen. Hittade mitt originalmanus i kväll och är någon intresserad av vad som hände på mötet kan ni klicka här nedan för att läsa manuset ”DEN SKÖNA NATT DÅ MALMÖS JUNGFRUR KOLLRADE BORT GUSTAV VASA”: **https://www.academia.edu/23676953**

Frosseri, slagsmål och avlat

1500-tal på Malmöhus

I dunklet i borgstugan dukas upp smakbitar av den kryddade mat och beska öl som Gustav Vasa frossade i på 1500-talet – allt serverat på kopior av bruksföremål från den tiden. Från vänster Catharina Andersson, Lena Hjell, Bengt Salomonsson, Sven Rosborn

BILD: LENNART PERLENHEM

Gycklare, slagskämpar och munkar med avlatsbrev.

På Malmö Festivalens sista dag förvandlas Malmöshus borggård till en skränig marknadsplats där ölet flödar.

Då kommer också Gustav Vasa för att göra upp med Fredrik 1.

Malmöhus personal är märkbart förtjusta över uppgiften att återskapa en 1500-talsmiljö. Den 23 augusti förvandlar de sin arbetsplats till en burlesk marknadsplats.

Från fritidsgårdar och föreningar kommer personer som lovat gestalta slagskämpar och fylleristet på det mest trovärdiga sätt. Rättvisa skipas på plats som brukligt var. Kanske kommer något huvud att rulla?

– I så fall blir de bjudna på festival efteråt, lovar museichefen Bengt Salomonsson.

Avlatsbrev

Munkar kommer att sälja avlatsbrev.

– De kan kanske innehålla en gratisbiljett till museets toalett, funderar Sven Rosborn som tror att det kan missuppfattas att ge syndernas förlåtelse.

Detaljer som detta måste alltså finslipas. Annars är museipersonalen klara med det omfattade programmet och pratar entusiastiskt i munnen på varandra om alla aktiviteter:

– Vi visar ett skådespel i riddarsalen, berättar Sven Rosborn stolt.

Det är Folkteatern som dramtiserat Gustavs Vasas möte med Fredrik I som ägde rum 1524. De skulle förhandla om fred. Höga herrar från hansestäderna deltog – ett gästabud med sköna damer, musik – och svineri.

Frossande Vasa

– Gustav Vasa var då bara 25 år och en ganska butter yngling, berättar Sven Rosborn. Men han älskade vin och vackra kvinnor. När man höll gille blev han inte på gott humör förrän de malmöitiska jungfruarna dök upp. Nästa morgon lär han ha vaknat med en fruktansvärd baksmälla och insåg med fasa att han natten innan förlorat Gotland till danskarna. . .

I pjäsen kommer Gustav Vasa inte att framstå som någon landsfader utan som den vinälskande frossande man han var innan tandvärken drev honom till tungsinne och krigiska vansinne.

De besökande får också tillfälle till smakbitar av den kryddade mat och beska öl som bjöds under ett gästabud på 1500-talet.

Och de kan delta i de ädla grenarna bågskytte, dragkamp och papegojeskjutning i slottsparken vid malmöhusvägen.

Avslutningsvis tågar marknadsdeltagare, ryttare, adelsmän, sångare och alla de andra, inklusive oxar och andra djur, till Stortorget. Där möter 1500-talets makthavare de moderna makthavarna, gestaltade av Yngvesson, Ollén och de andra i stadshuset.

KERSTIN WEIGL

2016-03-31

Rolf Abertsson och jag var på Videdalskolan matsal i går kväll och höll föredrag om Malmö 1692 för fullsatt lokal. I dag, 31 mars klockan 16.00 upphörde detta projekt. Det har varit otroligt stimulerande att se Malmö som det såg ut för trehundra år sedan växa fram utifrån vad alla bevarade arkivhandlingar kan säga oss. Mer än 30000 arkivhandlingar har maskinskrivits och dessa ligger till grund för den tredimensionella uppbyggnaden av staden. Norra Europas största historiska digital multimediaprojekt har därmed nått vägs ände. Synd att vi inte fick möjlighet att befolka staden med människor och djur. Vi hade nästan en version färdig där man elektroniskt sytt upp 1600-talskläder efter dåtida mönster, klätt människor i dessa och låtit dem vandra runt i staden. Nedan ett smakprov på en liten del av staden som en gång var.
https://youtu.be/NJsF6wwo2i0

2016-04-08

På tisdag den 12 april klockan 13.00 finns vi i projektgruppen på plats på Tullstorps kyrkogård i samband med pressvisningen av vårt nya permanenta skyltsystem kring Tullstorps run- och bildsten.

Nu skyltar vi upp en av den danska och skånska vikingatidens mest unika och bortglömda bild- och runstenar. På Tullstorp kyrkogård, 1,5 mil nordost om Trelleborg, står ett unikt minnesmärke. Inga skyltar med sevärdhetskringlor har hittills visat vägen till denna plats och informationen om detta fantastiska, tusenåriga minnesmärke har varit sorgligt minimal. Men från och med tisdag blir det ändring. Skånska Akademien tillsammans med Svenska kyrkan, Jordberga gods, Trelleborgs kommun m.fl. har gått samman i ett projekt som lyfter fram detta bokstavligt talat tunga vikingaföremål till den höga placering på rangskalan över besöksmål som det faktiskt förtjänar.

Vi introducerar samtidigt ett helt nytt sätt att ge besökaren information på. Den stora stenen står längst bort på kyrkogården och under vandringen mot stenen passeras ett antal informationsskyltar. Var och en av dessa bygger upp besökarens kunskap om vikingatiden inför det slutliga mötet med Åsa och Klibbes tusenåriga minnesmärke över vännen Ulf.

Vilken fantastisk fornlämning är inte detta! Här ses ett mäktigt krigsskepp, dvs. den östromerske kejsarens dromon, och här finns ett lejon eller panter, kanske vikingakungen Harald Blåtand speciella symbol. Harald erövrade ca 980 västra och södra Skåne och satte här sina närmaste män – män som sedan reste de flesta av våra skånska runstenar, så också troligtvis Tullstorpsstenen.

På en stor informationsskylt berättar vi även om 16 andra minnesvärda besöksplatser på östra Söderslätt. Genom mobiltelefonen kan man via QR-koder på skylten få direkt uppkoppling till Wikipedia för mer information och vägbeskrivning om dessa platser. Vi har kompletterat och också lagt in nya artiklar på Wikipedia så att alla 16 fornlämningarna täcks in.

2016-04-10

År 1982 drog jag ut med Limhamns arkeologiförening och vi grävde då i den märkliga Pile ringvall som ligger längst i söder i Malmö kommun helt ute vid Öresund. Vi konstaterade att vid den här befintliga Pilebäcken har funnits tre befästningar. Om detta och om bl.a. Skånes köpingbyar och centralbygder under vikingatiden kan ni läsa i en publikation från 1984:

https://www.academia.edu/24239842

Frågan är dock fortfarande än i dag om själva ringvallen vid Pile är en befästning. Kan kanske varit en medeltida kreatursfålla där man samlade upp de boskap som med skepp skulle fraktas söderut. Här låg ju så sent som på 1500-talet en hamn, Pilehamn. Platsen är intressant att besöka nu när värmen kommer och de vattensjuka markerna blir gångbara.

2016-04-12
I dag var det visning av de nya informationsskyltarna på Tullstorp kyrkogård som berättar om vikingar, om Tullstorps fantastiska bild- och runsten samt om 16 andra spännande fornminnen på Östra Söderslätt. Robert Wahlström från Skånska Akademiens vänförening passade på att plåta Sven-Olle Olsson när han berättar om den kommande restaureringen och imålningen av runstenen.

2016-04-13
Just hemkommen efter en fem timmars vistelse på Malmö Residens tillsammans med Skånska Akademiens ledamöter och dess vänförenings styrelse. Landshövding Margareta Pålsson var givetvis värd i sitt eget hus. Efter sammanträde och rundvisning med landshövdingen som mycket sakkunnig guide följde middag och därefter höll jag ett föredrag utan bilder om bl.a. historiska händelser med utblickar från Residenset.

2016-04-17
LV4:s kamratförening firade i går kväll 70-års jubileum på Malmö rådhus. Som tredje generation av luftvärnare var jag bara tvungen att ta mig dit. En mycket trevlig tillställning där jag hamnade vid bordet hos en antal tidigare regementschefer. Att det sedan visade sig att en av dessa växt upp på samma gata (Ellstorpsgatan i Malmö) vid samma tid som jag själv var ju extra roligt. Han hade dessutom varit chef för LV3 i Norrtälje där jag en gång i forntiden gjorde min militärutbildning.
Här är några filmglimtar som jag passade på att ta på festen:
https://youtu.be/YLeemiSjbAc

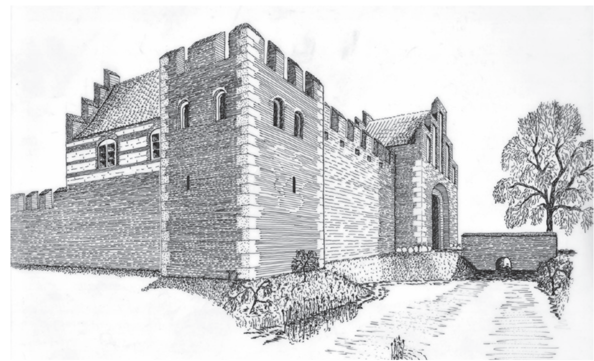

2016-04-28
År 1526 började Frederik I bygga det nuvarande slottet Malmöhus. Det kostade pengar och därför skapade han Malmöhus län (som bestod av betydligt mindre delar än det senare

länet med samma namn). På 1500-talet ingick det s.k. ”Lindholmens birk” dvs nuvarande Svedalaområdet. Här hade kungen sedan medeltiden stora skogsmarker. På Lindholmen riksslott satt svenske kungen Albrekt av Mecklenburg fängslad i sex år. Under Lindholmen låg Roslätt, en gård som omtalas under Malmöhus slott på 1500-talet. Jag håller just nu tillsammans med några verkligt kunniga personer att arbeta med en bok om Roslätts herrgård. Häromdagen plåtade vi med drönare. Följ med upp och se Roslätt från ovan.
https://youtu.be/B7gFN9ZCPrw

2016-05-02
Sitter nu och lägger sista handen vid en artikel om Myntergården i Malmö som ska ingå i min bok ”Det medeltida Malmö” som kommer ut till senhösten. Myntergården byggdes ju på order av Erik av Pommern år 1434, en av våra stora danska kungar (som givetvis är helt nedsablad i den svenska historien). Han gav också oss Malmöbor vårt stadsvapen, griphuvudet vilket han rev ut från sitt eget personliga vapen (därför ska griphuvudet alltid avslutas med en taggig hals). Han gav också borgmästarna i Malmö tillåtelse att gå klädda i guld och förgyllt m.m. Nedan min bild av Myntergården som låg där nuvarande Malmöhus står. Vill ni veta lite mer om denne medeltida kung som älskade Malmö kan ni läsa min artikel om honom här. Jag skrev den för länge sedan till utställningskatalogen till den stora drottning Margareta-utställningen på danska Nationalmuseum. Klicka här för att komma till artikeln:
https://www.academia.edu/24943452

2016-05-07
Det här med att hitta annorlunda historiska platser i Malmö är kul. Själv är jag vansinnigt intresserad av toaletthistorier - alltså historien bakom olika toaletter. På min meritlista i den genren står att jag restaurerat Nordens äldsta toalett uppe i Norge. När jag nu försöker få ihop Malmöhus historia har jag funnit en verklig toalettraritet. På bilden ser ni Erik av Pommerns ståtliga salsbyggnad inmurad i slottsväggen. A=fönster C=dörren in till ett borttaget strandtorn B=salsbyggnadens dörr ut till en uthängande toalett. Gustav Vasa var på våldsam fest i denna sal den 29 aug 1524. Han har givetvis behövt använda toaletten under den långa festen. Tänk att kunna stå på samma plats där den kungliga tyrannändan var synlig för 492 år sedan.

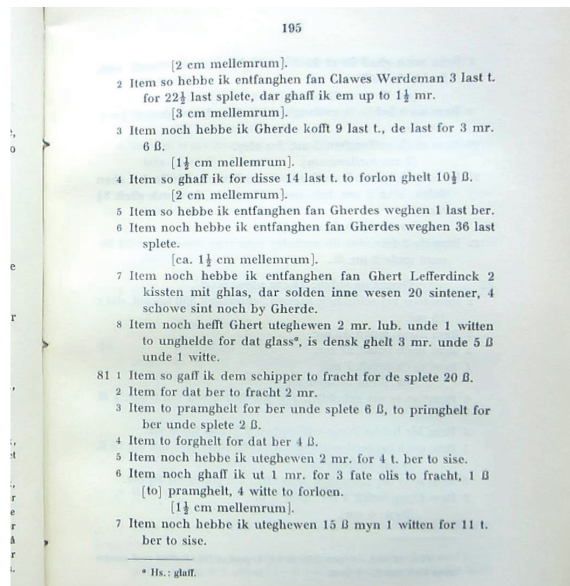
2016-05-13

Är ni kanske intresserade av hur Malmö såg ut från sjösidan år 1804? Här är en bild och vill ni veta mer om den kan ni klicka på den här länken så kommer ni till en karta i Malmömagasinet med klickbara punkter:
https://pilemedia.se/pdf/Malmomagasinet.pdf

2016-05-13

Fick tag i Ditlev Enbecks räkenskapsbok på Stadsbiblioteket i dag. Ditlev måste vara identisk med Malmörådmannen Ditlev Henriksen som första gången omtalas som rådman 1517. Räkenskapsboken börjar emellertid redan år 1511. Nu har jag 309 härliga sidor som nattlektyr - några nätter framöver är således räddade. Bilden visar två sidor ur räkenskapsboken. Här omtalas bl.a. mumma som importerades för dyra pengar. Allt står ju på plattyska och i gammal stil med mängder med förkortningar så det blir en rolig uppgift att plöja denna bok som forskaren Emilie Andersen tacksamt nog publicerat på 1950-talet.

195

[2 cm mellemrum].

2 Item so hebbe ik entfanghen fan Clawes Werdeman 3 last t. for 22½ last splete, dar ghaff ik em up to 1½ mr.

[3 cm mellemrum].

3 Item noch hebbe ik Gherde kofft 9 last t., de last for 3 mr. 6 ß.

[1½ cm mellemrum].

4 Item so ghaff ik for disse 14 last t. to forlon ghelt 10½ ß.

[2 cm mellemrum].

5 Item so hebbe ik entfanghen fan Gherdes weghen 1 last ber.

6 Item noch hebbe ik entfanghen fan Gherdes weghen 36 last splete.

[ca. 1½ cm mellemrum].

7 Item noch hebbe ik entfanghen fan Ghert Lefferdinck 2 kissten mit ghlas, dar solden inne wesen 20 sintener, 4 schowe sint noch by Gherde.

8 Item noch hefft Ghert uteghewen 2 mr. lub. unde 1 witten to unghelde for dat glass[a], is densk ghelt 3 mr. unde 5 ß unde 1 witte.

81 1 Item so gaff ik dem schipper to fracht for de splete 20 ß.

2 Item for dat ber to fracht 2 mr.

3 Item to pramghelt for ber unde splete 6 ß, to primghelt for ber unde splete 2 ß.

4 Item to forghelt for dat ber 4 ß.

5 Item noch hebbe ik uteghewen 2 mr. for 4 t. ber to sise.

6 Item noch ghaff ik ut 1 mr. for 3 fate olis to fracht, 1 ß [to] pramghelt, 4 witte to forloen.

[1½ cm mellemrum].

7 Item noch hebbe ik uteghewen 15 ß myn 1 witten for 11 t. ber to sise.

[a] Hs.: glaff.

2016-05-16

Jag gjorde för ett antal år sedan en multimedia som en dagskalender om det skånska krigets första år 1676. På en karta kan man följa svenskarnas och danskarnas trupprörelser dag för dag och samtidigt få Kågerödsprästens dagboksanteckningar, Karl XI:s dagboksanteckniongar eller mina kommentarer också dag för dag.

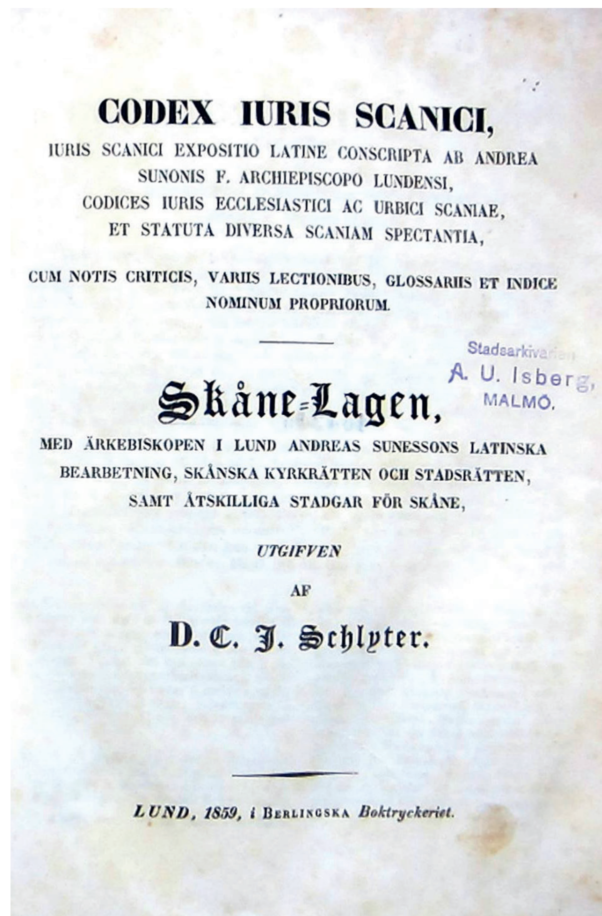
Jag har gjort den som en s.k. exe fil. Vissa datorerna får spader när man laddar hem en sådan fil och ska köra den men ignorera varningarna. Jag har nämligen själv gjort applikationen i det då avancerade programmet Director och applikationen är garanterat fri från virus.

Ni kan ladda hem det genom att klicka här:
www.pilemedia.se/produkter/kriget1676.exe

2016-05-17

Var i Skånesamlingen (ej hemlån) på biblioteket i dag, sökte och fick fram en klassiker om medeltida skånska lagar, tryckt 1859. Den s.k. "Modbogen" sätter regler för handel och höstfisket i Malmö. Efter dessa ordningslagar dömdes det i Malmö på den tiden. Troligtvis går regelboken för Malmö mycket längre tillbaka än 1440-talet. Klicka här för att ladda hem pdf:en:
www.pilemedia.se/pdf/Modbogen.pdf
Detta var minsann en ordningsstadga som vi kanske hade behövt i dag i Malmö, t.ex.:
§ 5 Dessutom (Item) att ingen skall bära vapen utan att ha lov till det …
§ 17 Dessutom att ingen skall gånga om natten att göra buller eller kiv.
§ 36 Dessutom att ingen ska kasta grums eller möddinger på gatorna.
Grums var fiskavfall. Vill ni läsa denna gamla ordningsstadga har jag fotat av sidorna och lagt upp en pdf, se länk ovan. Ser texten svår ut? Asch, ta dig lite tid så förstår du nog en hel del. Kom ihåg att u ibland skrivs v eller w.

CODEX IURIS SCANICI,
IURIS SCANICI EXPOSITIO LATINE CONSCRIPTA AB ANDREA SUNONIS F. ARCHIEPISCOPO LUNDENSI,
CODICES IURIS ECCLESIASTICI AC URBICI SCANIAE,
ET STATUTA DIVERSA SCANIAM SPECTANTIA,
CUM NOTIS CRITICIS, VARIIS LECTIONIBUS, GLOSSARIIS ET INDICE NOMINUM PROPRIORUM.

Skåne-Lagen,
MED ÄRKEBISKOPEN I LUND ANDREAS SUNESSONS LATINSKA BEARBETNING, SKÅNSKA KYRKRÄTTEN OCH STADSRÄTTEN, SAMT ÅTSKILLIGA STADGAR FÖR SKÅNE,
UTGIFVEN
AF
D. C. J. Schlyter.

LUND, 1859, i BERLINGSKA Boktryckeriet.

2016-05-19

Passade i kväll på att vara med på Sydsvensk Arkeologi AB:s och Malmö Museers visning av en utgrävning ute i Lockarp. Grävledaren Kristian Brink berättade och visade huslämningar från järnåldern. Thomas Persson biträdde med ytterligare sakkunskap. Ett lyckat arrangemang som drog en hel hop besökare. Stort tack för två trevliga timmar ute på fältet med spännande information.

2016-05-25
Här är en artikel om ett gammalt kvarter invid Drottningtorget för er som eventuellt är intresserade. Skrev den för Malmömagasinet år 2005. Klicka på länken så kommer ni till en karta i Malmömagasinet med klickbara punkter:
https://pilemedia.se/pdf/Malmomagasinet.pdf

2016-05-27
Fortsätter att göra en djupdykning i mina Malmöartiklar som jag publicerade i Malmömagasinet för länge sedan. Här är en om de fattigas förhållande i Malmö för hundrafemtio år sedan. Allt var inte bättre förr.
Klicka på länken så kommer ni till en karta i Malmömagasinet med klickbara punkter:
https://pilemedia.se/pdf/Malmomagasinet.pdf

2016-05-29
I dag är det populärt med att skifta fast köksinredning allt oftare. Man ser det inte minst på IKEA där många sitter och designar sitt eget drömkök. Nedan en bild av vårt kök på Ellstorpsgatan 3D 4:e våningen år 1954. Det är jul och min mormor står med en avbränd tändsticka i handen. Hon har just tänt en låga på gasspisen. Spisen, en gulemaljerad sak som jag tror att det stod Anckarrum på. Ungsluckan är stängd - julskinkan finns därinne. I den stora emaljerade grytan - även den gul - finns risgrynsgröten. Bakom denna ses kaffekitteln, även den emaljerad och gul. Kaklen är dekorerade med påklistrade julbilder som lätt kunde tas ner när trettondagen kom.
Någon köksfläkt fanns inte - endast en ventil högt uppe på väggen. I trappan spred sig därför ofta en doft av mat - speciellt vid gåstid då gåsen stektes i ugnen. De endast lackade skåpsdörrarna i trä, deras karakteristiska handtag som också låste upp dörrarna när man drog i dem, vattenkranen som hade var sin kran för varm- och kallvatten och i skåpet under gömmer sig den stora gasmätaren. Allt efter den standard som Ellstorp byggdes upp med - och som var modernt på den tiden.
Berätta gärna om era egna kök på Ellstorp - och historier som utspelade sig där. Åtminstone vårt kök var på något sätt centralpunkten i ”hemmalivet”.

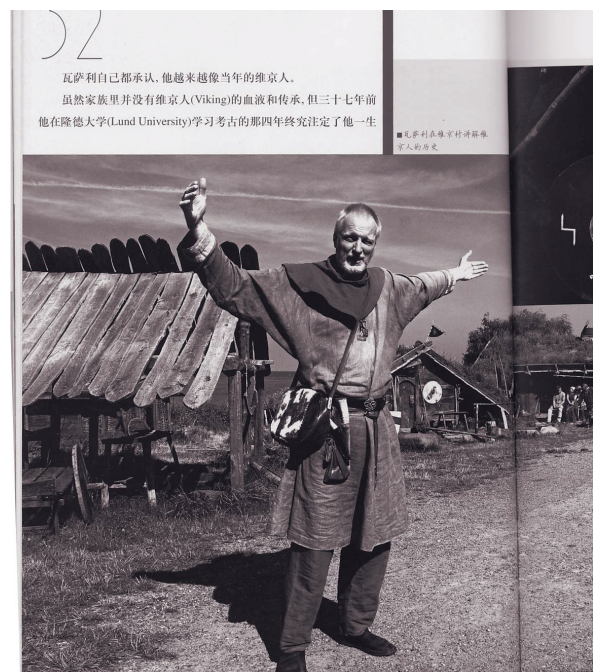

2016-06-04
Så har Sveriges äldsta amatörarkeologiförening nu gått i graven. För 39 år sedan bildades Limhamns arkeologiförening. Då höll jag den första visning ute i Kristineberg i Oxie, se bild. I dag fick jag lov att som guide hålla den sista exkursionen för ett trettiotal medlemmar. Gravöl (en slurk Gammeldansk till alla) hölls vid sliprännorna i Gantofta. Gurre slottsruin vid Helsingör besöktes där den store Valdemar Atterdag dog 1375 (han som återbördade Skåne och Malmö från Sverige till Danmark). Den helige Vilhelms kloster i Äbelholt besöktes till vilket kloster många från Skåne och Malmö kom för att bli botade av tandvatten. Skelettmuseet på platsen är en gripande utställning - kanske är några av dessa skelettt rester efter sjuka medeltida Malmöbor som sökt sig till klostret. Jägarstenåldersmuseet i Vebäck avslutade turen. Här blev det tid att också reflektera över en av Skandinaviens äldsta jägarstenåldersplatser vid Segebro i Malmö. Med vemod konstaterades därefter att Limhamns arkeologiförening inte längre existerade. Åtskilliga hundratals föredrag av arkeologer har hållits genom åren.

2016-06-08
Jag har i snart femton år propagerat för att vi måste inse att kineser är ett folk som gillar att turista. Sedan länge dånar det varje dag ner kinesiska turistflyg på Kastrup och de långväga gästerna tar sig sedan ofta med buss genom Sverige. När kinesiska turister köper souvenirer köper de många men också många av samma sak eftersom de vill ge bort som gåva till vänner hemma. Tala om omsättning av varor i de lyckliga turistshopar som får besök.
Vad gör våra turistorganisationer för att stödja detta? När jag och vi på Fotevikens museum för länge sedan försökte få dem i Skåne att förstå det ekonomiska värdet möttes vi av total tystnad. När jag en dag gick in på Nordiska museet i Stockholm och frågade vad de hade för trycksaker om Sverige på kinesiska tittade de på mig som jag inte var riktigt klok. Hemma i Foteviken dök det upp allt fler kinesiska filmbolag som ville filma på Foteviken. Vi visste alltså tidigt kinesernas värde för turistnäringen men i det officiella Sverige fanns ingen förståelse. Jag har tom. varit med i en kinesisk turistbok om Skåne, se bild.

瓦萨利自己都承认，他越来越像当年的维京人。
虽然家族里并没有维京人(Viking)的血液和传承，但三十七年前他在隆德大学(Lund University)学习考古的那四年终究注定了他一生

■瓦萨利在维京村讲解维京人的历史

Vi har gjort många publikundersökningar med mängder av turister på Fotevikens Museum. På frågan varför man kommer till Sverige som turist är det två saker som helt slår ut alla andra orsaker: vår natur och vårt gamla kulturarv. Exakt så är det också för kineserna även om de själva har ett långt kulturarv. Av någon märklig anledning älskar de vikingar. Men också udda saker. När jag åkte runt för att planera en turisttur med kineser i Skåne för ett år sedan fick vi plötsligt stoppa på en campingplats. Kineserna var helt lyriska - detta var något exotiskt som man inte hade hemma! Man förstår att de gillar campinglivet och vår vildmark om man ser bilden av badande kineser hemmavid.

2016-06-13
I lördags var jag guide på en historisk tur i Skåne. Jag hade lagt in Kågeröds kyrka i programmet och här mötte kyrkoguiden Märi Swanson upp, en 90-årig kvinna som verkligen kan sin skånska historia. Lite senare i filmen tar jag över och blir bl.a. exalterad över att Tycho Brahe som barn stått på samma plats som vi gjorde i lördags. Här är en kortfilm om besöket:
https://youtu.be/EAlPbR1SqlI

2016-06-14
En otroligt bra artikel i dag i GP av Inger Enkvist om ”Sverige har förstört sitt skolsystem” som visar verkligheten nu och som ger en bra bild av det historiska förloppet sedan 1960-talet. Själv är jag ett levande bevis på politikernas lekskola när det gäller skolan.
1956 började jag i 1:a klass. I fjärde klass infördes ”Enhetsskolan”. Vi var de första försökskaninerna. Detta innebar att lärarna ännu inte hade relevanta läroböcker till den nya studieplanen.
När jag skulle upp i 7:e klass bestämdes över en sommar att vi skulle till Latinskolan. Vi skulle nu gå i den nya ”Grundskolan”. Vi hamnade på Latinskolan där fortfarande realskoleeleverna gick och där det inte fanns lärare som var utbildade på det nya systemet. Relevanta läroböcker hade dessutom inte hunnit tryckas.
När jag skulle in på det nya gymnasiet efter 9:an hade politikerna räknat fel så vi hamnade istället som sista klasserna i det gamla systemet och resultatet blev att vi fick sitta och skriva flera av våra egna läroböcker för hand efter lärares diktamen. Jag och min årskull var de sista som 1968 tog den gamla studentexamen i Malmö.
När jag sedan skulle vidare på universitet hade systemet hunnit ifatt och då fattades jag några gymnasieämnen i den nya studieplanen för att komma in på arkeologistudier, bland annat i ämnet samhällskunskap(?). Dessa fick jag läsa in. Plötsligt tog emellertid politikerna bort de gamla akademiska titlarna filosofie magister och filosofie licenciat och sänkte samtidigt radikalt kraven på den gamla filosofie doktor. Alla skulle ju i jämlikhetens namn bli doktorer. Jag och några till lyckades dock att få en examen ”motsvarande den gamla fil dr” genom vår professors agerande och kombinerande av två universitetsintyg.
Tala om politikernas lekstuga. Och den bara fortsätter.

2016-06-15
Jag var i går inbjuden till ett boksläpp på Bosjökloster. Peter Stilling presenterade sin nya bok ”Danska herrgårdar i Skåne, Halland och Blekinge”. En trevlig tillställning för ett mindre antal gäster i de mera privata delarna av det vackra Bosjökloster. Boken, som är på danska, är ett viktigt bidrag till alla som vill förstå den enorma betydelse som dansk kultur har haft i södra Sveriges kulturhistoria. Jag var givetvis tvungen att fånga Peter på film, klicka här:
https://youtu.be/mtZn8qLOM50

2016-06-16
Skånska Akademien har kommit ut med ett stort antal årsböcker. Här är en artikel jag skrev om ett av Skånes mest berömda bröllop som stod på Bollerup år 1502. Allt är här emellertid sammanvävt till en historia där fakta blandats med en stor portion fantasi, allt för att leva upp till Skånska Akademiens motto - kultur och humor. Artikeln är publicerade i akademiens årsbok 2007.
Klicka nedan, läs och häpna. För att få bättre upplösning på texten, klicka på knappen Download pdf så får ni ner den som pdf.
https://www.academia.edu/26195747/

2016-06-19
Bondeupproret 1811 är en skräckberättelse om hur statsmakten åsidosätter lagar och mördar innevånare. Mårten Bengtsson avrättades i Dalby. Innan avrättningen tvingades han att lyssna på en straffpredikan i Dalby kyrka. I den här videon kan ni höra delar av denna fasansfulla predikan. Bilder och ljud kommer från den utställning om upproret som jag en gång gjorde på Malmö museum.
https://youtu.be/XBGhWUtj-RI

Sedan - med Guds rätt - styckades Mårten Bengtsson utanför kyrkan.

2016-07-03
Var på Fotevikens museums vikingamarknad i dag. Kom som privatperson utan vikingakläder och utan krav att tjänstgöra som vikingarikets utvalde lagman. Mitt hjärta gladdes åt att se denna vikingastad blomstra, den stad som min vapendragare kung Björn och jag tillsammans med enormt skickliga fria män och kvinnor, brytar och trälar byggt upp under tjugo år. Nu skådade jag många nya unga vikingar - både män, kvinnor och barn - och mitt hjärta fröjdades än mer. Tydligen har man varit med om att skapa något unikt som har framtiden för sig och som samtidigt lyfter fram vårt nordiska kulturarv som så många ringaktar idag. Då känns det bra att ha dragit sig tillbaka och låtit en ny generation stiga fram samtidigt som min sköld hänger över vikingarikets hövdingahalls högsäte medan mitt ståtliga lagmanssvärd sitter fastnaglat på hemmets vägg.

